

Київ

Київ сьогодні зачаровує людей красою золотoverхих храмів, архітектурою будинків і мостів. Але багато пам'яток старовини не збереглося до наших днів. Повноводні річки Либідь, Почайна, Дарниця доповнюють величну красу старовинного міста. Найкрасивіша вулиця Києва – Хрещатик. Широкий, просторий, із зеленими алеями каштанів.

Хіба можна повірити, що там, де простягнувся Хрещатик, у давнину був глибокий яр? Посередині його протікав струмок і навколо шумів глухий ліс. Яр цей називався Хрещатим. Від його назви пішла ціла назва центральної вулиці Києва.

Жайворонок

На зиму жайворонки летять од нас у вирій. А на початку березня, як тільки почне припікати сонечко, з піснями прилітають жайворонки і зграями вкривають проталини. Там шукають собі їжу – зерна торішніх трав. Трохи згодом починають робити гнізда. Гнізда жайворонки роблять серед поля з сухої трави, соломинок і тонесеньких корінців. А всередині вистилають їх конячим волоссям. Траплялося інколи знаходити в гнізді четверо яєчок, а то й п'ятеро. Поки самиця висиджує діток, самчик увесь час співає. Спускаючись після співу на землю, жайворонок завжди сідає трохи осторонь від гнізда. А потім, уже в траві, біжить до нього. Це щоб шуліка не побачив, де гніздо і не похватав його пташенятко.

Граки

Під час грози блискавка відчахнула від осокоу гілляку, на якій було грачине гніздо. Випало з гнізда грачєня і, мабуть, загинуло б, та його підібрав Дмитрусь.

Узяв Дмитрик коробку з-під торта, намовив сінця і посадив туди грачєня. Так і підростало воно поволеньки. Хлопчик давав пташеняті розмочену в молоці булку, а мама ще й сиром, салатом та яєчним жовтком підгодовувала.

Коли з'явилися у дворікачєнята, грачєня почало пастися з ними. Під осінь молодий грачок уже добре літав. А потім, як дихнуло прохолодою, пристав до грачиної зграї і полетів у вирій.

Вірить Дмитрусь, що навесні його вихованець повернеться і обов'язково постукає до них у вікно.

Сахара

Сахара – найбільша пустеля в світі. Вона простягається від Атлантичного океану до Червоного моря на п'ять тисяч кілометрів, а з півдня на північ – на дві тисячі кілометрів. Найвища температура на земній кулі відзначена тут, у Сахарі. Вона досягає плюс сімдесят вісім градусів на поверхні ґрунту, і плюс п'ятдесят градусів у тіні. Уночі температура може спадати до тридцяти градусів. Небо звичайно безхмарне, дощів майже не буває. Місяцями тут випадає двісті п'ятдесят міліметрів опадів на рік, а іноді не випадає зовсім.

Цікаве про капусту

Чи давно живе капуста у нас? Дуже давно. Її привезли грецькі і римські переселенці найперш до Криму, а вже звідти вона вирушила далеко – завойовувати наші землі. Про неї згадують книги, написані в Київській Русі. Уже там її звать капустою. Усі ви бачили капусту, бачили її «триста сорочок». Але це не листки. Листя на капусті з'являється лише на другий рік, коли головку з корінцем садовлять в землю – на насіння. Головка капусти – це величезна верхня брунька з такими ж величезними лусочками. Цю величезну бруньку створила матінка-природа. Але їй у цьому допомогли люди.

Хліб

Принесли хліб. На столі поклали. Пахучий, теплий ще. І з скоринкою золотою. Це від Вогню позолота в нього.

Та не тільки від вогню. Золоте зерно на борошно мололи. А зерно в золотому колоску на стеблині золоченій гойдалося, срібною росою вмивалося. Золоте проміння сонячне в себе увібрало. Відсонця позолота в хліба. Та чи тільки від нього?

Золоті роботящі руки зерно у ріллю посіяли. Урожай доглянули й зібрали. Роботящі руки зерно змололи, тісто замісили, хліб спекли. Роботящі руки в дім його принесли, на вишивану скатертину поклали.

І лежить на столі хліб, пахучий, руками роботящими подарований.

Сад

Нещодавно наш клас вирішив посадити сад. Яких ми яблунь насадимо, яких груш, абрикос, слив, вишень! Навколо саду вирішено посадити захисну смугу з акацій, кленів, беріз.

Вже місяць ми воюємо з пустирем, звільнили від бур'янів і терну величезну площину.

У жовтні привезли до школи саджанці яблунь і груш. Я, Тимко, Стьопа і Якимчук руками розправляли корінці, присипали пухкою землею, заступом біля кожного дерева робили лунки. Спочатку у відритій ямі ми забивали довбнею в дно кілок. Потім ми прив'язали до кілка посаджене деревце вгорі і внизу, щоб не розхитував вітер.

Яка була радісна, хороша робота. (За О. Довженком)

Тихо в лісі, тихо... Вітер заснув, затих і тільки зрідка колишеться серед зеленого листя. Він колишеться й цілує листя, а воно тремтить і в'ється під його поцілунками. Але це тільки на хвилину, на одну малесеньку хвилиночку, а там знов усе засне, умре, ніде ніщо не ворухнеться, не стрепенеться. Тихо в лісі, тихо...

Тихо в лісі. Тільки над ним сонце горить рівним палючим світлом на широкому безкрайому блакитному небі. Воно горить і посилає сліпучі хвилі свого ясного проміння, посилає їх туди, в ліс. І проміння падає на верховіття дерев, силкується досягти вниз у гущавину, аж туди, де кінчається цівка, і могутнє коріння глибоко вганяється в сиру землю. (За Б. Грінченком)

Пучок пшеничних колосків

Як тільки почнуться жнива, приносить батько пучок пшеничних колосків і чіпляє над вікном. У хаті пахне полем. І радісно якось стає. Висить пучок пшеничних колосків фото, висить осінь, весну аж до нового врожаю. А потім – батько приносить свіжі колоски.

Батько любить працювати в полі, і я змалку полюбив землю, пшеницю, степ. Немає нічого кращого, ніж вийти рано-вранці в поле й зустріти схід сонця. Ця вродиста хвилинка у пам'яті мене змалечку. І тепер я люблю, як червоніє небо на сході, як випливає з-за гори велика золота куля, як займаються іскорки в краплинах роси.

(За В. Сухомлинським)

Весняний ранок

Ранок дихав свіжістю пробудженого лісу. Наповнювалися соком бруньки, дзюркотіла вода, парувала нагріта сонцем вогка земля, шаленіли дрозди. Я вийшов на простору галявину, залиту вранішнім рожевим світлом. Її перетинав струмок, і вся вона аж переливалася яскравими соковитими барвами. Наче хтось розсипав самоцвіти – сині, фіолетові, білі, жовті... Самоцвіти – це пелюстки перших весняних квітів. Поблизу струмка горять ліхтарики мати-й-мачухи. Поспішає рослина. Ще й листя на ній немає, а на опушених паростках вже горять жовті суцвіття. Вони пробудилися ще під снігом, який узимку прикривав мати-й-мачуху від морозів. Дихання рослини підігріло сніг, утворився льодяний купол – справжній тобі парничок.
(За С.Мацюцьким)

У річці купе свої довгі коси стара верба. А чи знаєш ти про її найголовніші таємниці? Чого і коли кричить сойка? А як прийшла до тебе рум'яна запашна булка? Як дбають про своїх діток сосна, береза, клен? Як правильно ловити рибу в озері?

Таких запитань безліч. А відповіді на них можна знайти у книжках про природу. Книга – добрий супутник у мандрах по лісу, луках, під час відпочинку на озері чи річці.

Природа – велике багатство нашої Батьківщини. І нам, юним, зберігати й примножувати її красу.

Старий дуб

Широко розкинув густе гілля величезний дуб. Його верхів'я високо в небі розчісує хмарам коси. Скільки йому літ? Ніхто не знає.

Повз нього проносились урагани битв. Він був свідком багатьох подій. До нього з сільськими хлопчиками перебігав малий Франко. І дорослим поет любив посидіти під крилатим дубом у холодку. Шум його гілля навівав мрії, будив спогади тяжкого дитинства.

З того часу багато змін сталося в житті. А дуб гордо стоїть на узліссі. Він ніби оповідає про давні часи і радіє кожному новому щасливому дню.

Прогулянка

Зимового ранку ми зібралися на шкільному подвір'ї.

Сьогодні у нас лижна прогулянка. Бадьорим кроком з лижами на плечах ідемо за село. З нами вчитель Петро Васильович.

Яскраве сонячне проміння освітлює околицю. Деревя стоять у пухнастому білому вбранні. Як хороше на свіжому повітрі!

Ми підходимо до крутого берега Дніпра. З веселим гуком спускаємося вниз.

Ідемо в ліс на лижах п'ять кілометрів. Відпочиваємо і повертаємось до школи.